

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji. in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrlet leta 1 gl. 20 kr.
V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLII.

V Ljubljani, 8. sušca 1889.

List 10.

Iz zlatomašne okrožnice papeža Leona XIII.

Ob koncu zlatomašnega leta sv. Oče razodevajo veselje, da se je ves kerščanski svet s tolikim navdušenjem vdeležil Njihove mašne 50letnice. Naj bolj pa cenijo to, da se je tako očitno s tem razodevala vera, verski značaj.

Jasno se je pokazalo, da duh in serce iz vsih krajev je združen z namestnikom Jezusa Kristusa v Rimu. Ko od vsih strani pritiska toliko britkosti, se pa ljudje od vsih strani ozirajo na apostoljski Sedež kot neusahljiv vir otenja, zveličanja. Po celem svetu se goreče in v edinosti spoštuje rimska Cerkev, mati in učnica vsih cerkvá. Velikrat med letom, pravijo, smo za toliko tolažbo Boga hvalili, in vedno bomo hvaležni za toliko dokazov, spoštovanja, prijaznosti in ljubezni; to nam je skerbí in težave lajšalo.

Zdaj pa Nam ostaja še tehtniši in svetejši dolžnost. Po svetu gospoduje nezmerna zmešnjava v mislih; previdnost Božja je toraj hotla zbuditi sveto vero in dati priliko, da se kristjani povzdignejo do višjega duhovnega življenja. Zato je treba delo nadaljevati; poslušnost do apostoljskega Stola bo še le takrat popolna, ako bode spremljana od kerščanskih čednosti in bo vodila duše v zveličanje. To edino je potrebno, ker ne bo nikdar minulo.

Sv. Oče tedaj povdarjajo, da vera sama nikakor ne zadostuje, temuč da mora biti živa vera, v djanji se mora skazovati, živeti mora kristjan tako, kakor ga vera uči. Na to je zastavljeno ne le naše zveličanje, ampak tudi že časni blagostan in stanovitni mir človeškega družinstva. Ravno v tem pa mora vsak spo-

znati, da očitno in zasebno življenje sploh je zelo daleč od evangelijskih naukov. Premnogi imajo vse misli in skerbí obrnjene zgoli na nestanovitno in minljivo posvetno srečo, na prijetnost in veselje. K temu se pridruži poželenje tistih reči, s kterimi bi se to doseglo, in od tod hrepenenje po bogastvu. To pa človeka tako oslepi, da strastno išče nasititi svojo požrešnost in ne prša več, če je pridobivanje pravično ali krivično, in ošabno zaničuje siromaštvo bližnjega. Premnogi, ki živé v obilnosti bogastva, se pa na videz bratijo z množico, ktero sicer v dnu serca zaničujejo. Enako se nočejo podvreči nobeni postavi, nobeni oblasti: svoje samoljubje imenujejo prostost.

Iz tega počeznega pregleda grešnih korenin se veliki učenik kerščanskega življenja obrača bolj na posamezno in govori o zapeljevanji in pohujščevanji tako-le:

Temu se pridruži zapeljivost pregreh in pogubljiva vabljalnost v pregrešno življenje: v mislih imamo brezbožne in nesramne glediščne igre; knjige in časopise, po katerih se smeši čednost, ostudnost pa preslavlja; umetnosti same, kterih namen je, da služijo življenju ter vedrijo duha, pa so prisiljene biti sužnje gerdih strasti. Ne moremo brez strahu gledati v prihodnost, ker neprestano se seje novo seme hudobije v serca nežne mladine. Znan vam je stan javnih učilnic: cerkvena oblast v njej nima najmanjšega prostora; in v oni dobi, v kateri je pred vsem potrebno, da se v nežna serca vestno in globoko vcepajo kerščanske dolžnosti, večinoma molče nauki sv. vere. Odraščeni ljudje pa so izpostavljeni še večji nevarnosti, namreč vsled spačene učenosti, ktera je pogostoma taka, da ne pripelje

mladosti do spoznanja resnice, marveč jo pripravi po zmotljivih naukih ob zdravo pamet. V podučevanju vednosti opirajo se mnogi le na modrovanje razuma, ne oziraje se nič na vero od Boga razodeto; ko so pa to najterdnejšo podlago in najsvetlejšo luč odstranili, se o mnogih rečeh spodtaknejo ter ne vidijo resnice. Taki ljudje govoré, da vse, kar je na svetu, je telesno (brez duše); da ljudje in živali imajo isti izvir in enako naravo; in ne manjka celo takšnih, ki dvomijo o najvišjem vladarju stvari in o stvarniku sveta, o Bogu, da li je ali ga ni, ali po šegi paganov učé najhujše zmote o njegovem bitje. Doslednje se mora potem predrugačiti pojem (zapopadek) o kreposti, pravici, dolžnosti. In tako terpijo po svoji ošabnosti zaslužen kazni s tem, da ne poznajo naj imenitnejših reči, da si toliko slavijo moč razuma in do neba povzdigujejo bistrost človeškega duha.“

„V napačne misli zamotanemu duhu pa sledi sama po sebi npravna spačenost ali razuzdanost, in ta se pri tacihi ljudéh brez največje težave ne dá ozdraviti, zato ker iz ene strani vsled napačnih misli skoro ne morejo prav razsoditi, kaj je npravno dobro, iz druge strani pa jim manjka luči Kristusove vere, ki je začetek in podlaga vse pravičnosti.“

(Dalje nasl.)

Govor g. Jožefa Pihlerja v katoliški družbi 20. in 27. svečana 1889.

Eden naj lepših psalmov kralja Davida je 148. psalm in naj lepših pesem ena je hvalna pesem treh mladenčev v ognjeni peči, katero beremo pri preroku Danielu. Kraljevi prerok na prestolu, mladenči pa v ognjeni peči, vsi navdušeni vabijo vse stvari: da naj Boga hvalijo. S posebno natančnostjo naštevajo stvari in jih po imenu kličejo, da naj Boga hvalijo. Hvalijo naj ga: Angelji in ljudje, solnce, luna, zvezde, zemlja, svitloba in tema, noč in dan, ogenj in voda, blisk in oblaki, mraz in vročina, toča, led, sneg in vihar, rosa in slana, rija in ivje, morje, reke in potoki, hribi in griči, drevesa in vsa zelenja na zemlji, vse kar se giblje v morju in v vodah, vsa perutnina in laznina, vse zverine in domače živali, brezdna in zmaji, vsi naj hvalijo svojega Stvarnika! In razsvitljeni kraljevi prerok pristavlja: Dal je postavo (namreč, Bog stvarjem) in prešla ne bode. S tem je rečeno, da ima vsaka stvar razun glavnega namena Boga hvaliti, tudi svoj posebni namen, svoje posebno opravilo, za kar jo je Bog vstvaril.

Človek pa, naj imenitnejša stvar Božja na zemlji, obdarovan z neumerljivo dušo, z umom in s prosto voljo, mora pred vsimi drugimi stvarmi Boga hvaliti in mu služiti, in to naj opravlja človek v tistem stanu, v katerega ga je Bog postavil, katerega mu je Bog namenil, da tako človek doseže poslednjič svoj cilj in konec, za katerega je vstvarjen, to je, večno zveličanje.

Človek tedaj je v tem ali unem stanu, ima to in uno opravilo. —

Človeška družba, da po volji Božji svoj namen doseže, potrebuje raznih stanov. Za vsaki stan je treba več ali manj duševne in telesne zmožnosti, in za vsaki stan, tudi za najnižji, se mora človek kolikor toliko pripraviti, mora se učiti in se urediti v tem, kar je za njegov stan potrebno.

Mali deček gleda in se uči, kako pastirci čedo pasejo, kako stareji bratci in drugi polje obdelujejo i. t. d.; vsaki se uči.

Pri različnosti stanov se je tedaj v dosegu stanu treba več ali manj učiti, in zato so ljudske, srednje, velike šole in druge učilišča; uči se človek kupčije, rokodelstva i. t. d.

Nekteri človek je ali po rojstvu, ali po drugih razmerah v takem položaji, da si stanú, in ako bi si ga tudi želel, sam izvoliti ne more, ter se mora tistega stana poprijeti, katerega mu neizogibljive okoliščine dopuščajo.

Ako človek dolžnosti svojega stanú, ne od njega izvoljenega in neljubega stana, natanko spolnuje in če živi pobožno, mu Bog da pozneje milost poklica za isti stan, tako, da se človek srečnega in zadovoljnega čuti. Pregovor pravi, da je Bog vsakemu človeku stan odločil.

Človek pa, kateri je v takem položaji, da mu je dano si sam svoj stan izvoliti, smé prepričan biti, da si je njemu od Boga namenjeni stan izvolil in vanj stopil, ako si je tisti stan izvolil ne po napačnem poželenju serca, ampak po zdravi pameti; ako je Boga razsvitljenja prosil, pametne, poštene in pobožne ljudi, posebno pa dušnega pastirja, za svet vprašal, ako ni v dotični stan stopil po blatni stezi greha, ampak po stezi čednosti, ali resnične pokore.

Veliko odgovornost imajo stariši, odgojitelji in drugi, ki imajo vpliv na mladenče in deklice, ako tiste, ne da bi bilo treba, v taki stan napeljujejo, da, celo silijo, za katerega nimajo oni nobenega poklica in veselja.

V neki pridigi iz 17. stoletja sem to-le bral: Zakonska sta imela dve hčeri. Micika je bila zala kot cvetlica, pa tudi duša njena je bila lepa, čista, nedolžna; ponižna je bila, pobožno je živela, posvetnih veselje se ogibala in mislila se

je v samostanu Bogu popolnoma posvetiti: — druga hči, Uršika, ni bila s tako lepoto obdarovana, kakor njena sestra; — bila pa je polna posvetnega duha, vse drugo jo je bolj veselilo, kakor pobožno življenje; stariši pa so bili sami vsi posvetni in se niso ozirali na želje in prošnje pobožne hčere Micike, ter so ji drugi, nji neljubi stan odločili: Uršiko pa, katera po mnenji staršev zavoljo njene zunanosti ni bila za svet, so v samostan posilili, zoper njeno voljo. Kaj sodite, nadaljuje pridigar, o teh starših? Bogu so odtegnili, kar bi imeli njemu darovati, to pa, kar so sami za slabo imeli, so Bogu dali! Če je to hvale vredno, sami sodite?

Občudovati pa moramo tiste junake v pravem pomenu besede, kateri brez upanja kakega časnega dobička, temveč zgoli iz ljubezni do Boga in do bližnjega, dobro vedoč, da bodo v stanu, katerega so si izvolili, veliko terpeti morali, vendar v ta stan stopijo, v katerem pa tudi nezmerno veliko dobrega delajo za dušni, pa tudi za telesni blagor človeštva.

Vsak stan ima svoje dolžnosti, svoje opravila, svoje delo. Ako človek vse dela in opravila zveršuje iz ljubezni do Boga in do bližnjega, on spolnuje dolžnosti svojega stanu tako, kakor Bog hoče. In ravno zvesto spolnovanje stanovskih dolžnost je človeku glavni pripomoček, da se zveliča.

Sv. vera nas uči: moli in delaj; v tem so obsežene dolžnosti stanu. — Oboje mora biti. O tem sem v gori omenjeni stari pridigi tudi bral o osebi, ki se je zavolj ljuške hvale, ne pa iz pravega namena, prav pobožna kazala, med tem pa dolžnosti svojega stanu popolnoma zane-marjala.

Pridiga pristavlja: Taka postranska pobožnost, ako se dolžnost stanu zanemarja, če bi se sploh to pobožnost imenovati smelo, ne velja. Še manj velja pa tudi samo za posvetno skrbeti, pobožnost pa opustiti in tako svoj stan bolj kakor Boga ljubiti.

V vsakem stanu se zamore človek zveličati.

V rimskem martirologiju najdemo svetnike iz vseh stanov, duhovne in svetovne, učene in priproste, visokega in nizkega stanu.

Kakor o vsih časih, se tudi sedaj vsaki, ako le hoče, more zveličati.

Duhovni bodo kdaj tam, kjer je najviši, večni Duhoven po redu Melkisedekovem, to je, pri Jezusu Kristusu, kakor je on sam apostolom obljubil, da bodo oni tam, kjer bo on, to je, v svetih nebesih.

Vladarji bodo prejeli večno vladarstvo v deželi večne slave in vednega miru. Vojaki bodo

zadobili nevenljivi venec večne zmage v družbi slavnih svetih zmagovalcev. Poljedelci, ki se v potu svojega obraza trudijo, si že zdaj sadijo najzlahtnejšega sadja v rajski vert, katero bodo svoj dan vživali v večnem veselju.

Učeni se bodo večno veselili v gledanji naj globokejše vednosti in neskončne modrosti Božje.

Učeniki bodo pri premilem božjem Prijatelju malih, katere so podučevali in za prihodnje življenje odgojevali.

Vradniki in pisavci bodo zapisani v bukve življenja, ako so tu pisali pravično in v Božjo čast.

Tergovcem, kupcem in bogatim, katerim Bog že zdaj mejnice daje po milošnji, katero delijo, bo Bog sam te mejnice rešil v nebesih. Rokodelci, delavci se bodo s sveto družino, z Jezusom, Marijo in Jožefom večno veselili.

Ubogi bodo posedali neizmerno bogato nebeško kraljestvo.

Ne bomo naprej na drobno naštevati stanov; vsi ti in drugi, in vsi ljudje obojega spola se bodo zveličali, ako po božjih in cerkvenih zapovedih živijo, dolžnosti svojega stanu natanko spolnujejo.

Neskončno modri Bog je vse tako odredil, da vsaki stan po svoje zamore koristiti človeški družbi. Preostaja nam toraj še, da se na posamezne stanove oziramo, da govorimo o njih in o njih koristi za človeško družbo. Je pa v tej stvari toliko stvarine, da bi je ne mogel ugnati, v vsih letošnjih večernih govorih kat. družbe, ko bi bil sploh zmožen, zato bom po zmožnosti govoril le o enem stanu, o stanu namreč, kateri ima prednost pred vsimi drugimi stanovi, o stanu, katerega je najvišji Učenik, Sin Božji sam, postavil učenika vsim narodom: o stanu, čigar udje so namestniki Božji na zemlji, o stanu, čigar pervim udom je pa tudi Božji vstanovitelj napovedal, koliko jim bode terpeti, rekel je: „Ako je svet mene sovražil, bode tudi vas sovražil.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Pismo prevzvišenega gospoda škofa do č. duhovstva.) Znamenito pisanje so razglasili prevzvišeni gospod knez in škof do duhovnov, zlasti tistih, kateri so bili z višjim pastirjem vred o veliki nesreči v cesarski rodovini od nepremišljenih prostomišljakov napadani in nekerščansko žaljeni in psovani. Napačna krivičenja in černjenja so v tem pismu pojasnjena in tako temeljito overžena, da mora nasprotnike sram biti, kateri imajo še kaj serca in občutka, ker vse, kar so očitali, je

bilo neresnično, nespametno in zlobno. Katoliškim vernikom pa naj bo to nauk, da ne bodo verjeli, kadar kaj enacega berejo zoper višjega ali druge duhovne pastirje v prostomišljaških časnikih, ali pa kar ljudje čenčajo, katerim so taki časniki pridige in katekizem.

Iz Ljubljane. Vincencijeva družba prvo nedeljo v postu, to je, 10. t. m., obhaja svoj društveni praznik. Ob 7ih zjutraj bo sveta maša in skupno sveto Obhajilo v Marijanišni kapeli; zvečer ob 6ih pa skupno zborovanje obeh konferencij v prostorih katoliške družbe na starem tergu. Udje te za blagor terpečega človeštva tako koristne družbe ta dan zadobijo popolnoma odpustek, ako prejmejo zakramente sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa in se zborovanja vdeležijo. Tudi s skupnim sv. Obhajilom dajejo dober zgled, posebno sirotiški mladini, po povelji Kristusovom: Naj sveti vaša luč ljudem, da vidijo vaša dobra dela in hvalijo Očeta, ki je v nebesih. Smemo se torej nadjati, da se bo po možnosti mnogo udov vdeležilo skupnega sv. Obhajila, tako tudi zborovanja. P.

V Novem mestu je 19. sveč. prečast. profesor P. Ladislav Hrovat obhajal svojo 30letnico, odkar je stalni učenik na novomeški gimnaziji. Častitali so mu gg. profesorji, dijaki, samostanska družina in tudi prijatelji od drugod, in gostoljubni gvardijan prečast. P. Inocencij so njemu na čast v ozališani obednici z domačini vred pogostovali več naj odličnejših gospodov. P. Ladislav je znan posebno kot slovenski jezikoslovec in profesor in kot neutruden spovednik, kot tolažnik pri bolnikih itd.

Rojen je P. Ladislav v gornjem Tuhinu na Kranjskem 30. sušca 1825; l. 1845 je pristopil v red sv. Frančiška in po doveršenih bogoslovskih in vseučiliških študijah je bil od višjih poslan za učenika latinščine in gerščine na Novomeško gimnazijo l. 1854, ter je l. 1859 postal stalni profesor.

Serčno voščilo na mnoga leta!

Dolenjsko. Koze po Dolenjskem še zelo razsajajo po obsegu Kerškega glavarstva, razun sodn. okraja Radeškega. Manj razširjene so po Litijskem, Novomeškem in Črnomeljskem. Po Kerškem je bolnih čez 400 ljudi. Za to in drugo boleznijo je umerlo n. pr. v Leskovski fari do 130 ljudi v 2 mescih, toliko, kolikor lani celo leto. Vasi so, v katerih so imeli v vsaki hiši bolnika. (Dol. Nov.)

Iz Krašnje. 1. sušca. Tudi pri nas so se začele koze; ta teden jih je 10 zbolelo; 2 sta umerla. Premnogi s svojo peklensko hudobijo dražijo pravico Božjo; res, naj bi ukrotil zlobne terdovratneže, razsvetlil zmotene, da se poboljšajo, in milostno prizanesel njim, ki so dobrega duha. —

Enako se sliši iz Žirovsaka pri Blagovici, da se ta gerda bolezen močno širi; vendar so dozdej umerli le 3 otroci za kozami. —

O pesmarici pišejo, ker je Razlagova pošla, da namerjajo novo na svitlo dati in jo pomnožiti s proizvodi iz družih slovanskih narečji. K temu naj smemo opomniti, da je pri zbiranju potrebna trezna previdnost, da bo delo narodu res „in aedificationem“ in ne „in destructionem“ po sedanjem duhu. Že Razlagove pesmarice se nismo nič razveselili, ko

je bila prišla na svitlo, ker je bilo marsikaj preveč mesenega; še bolj nevarno bode v tem oziru, ako se bodo popevke jemale iz družih slov. narodov, katerih kus je tudi že dosti skerhan po tujini. Pesmi, ki narod mehkužijo z nespametnim ljubljvanjem, ki budijo k nevarnim zavezam, k ponočevanju, že tako po deželi hudo razširjenemu, in k enakim strastim, take pesmi so strup za mladino ter sploh za naš narod, in vzrokujejo naj bolj žalostne slučaje in nesreče, kar se tolikrat sliši! Kdor ljubi svoj narod, naj ga varuje, da se ne mehkuži in ne kvari z neprimernimi popevkami. Prej se je treba varovati, da ne bo treba „post festum“ dr. Mahničeve pile ali drugotnih svaril. Sodniki v tej tako važni stvari morajo biti možje zrelih misel in krepkih načel, da pravo zadenejo.

Naj zavernemo na to, da „litera scripta manet,“ kar je natisnjeno, se ne dá zbrisati. Kako n. pr. bode kdo na smertni postelji prekliceval in popravljaj pohujšanje, ako bodo njegove spotikljivosti že med vsem narodom, že mnogi nesrečni zaradi njih! Kdor z visocega stolpa po vetru razpóle veliko vrečo perja, ne bode ga več mogel zbrati, če ga išče tudi cela leta skupaj; podobno je z raztrosenim pohujšanjem. „Quidquid agis, prudenter agas, et respice finem.“

Modro bodi vsako delo,

Tudi to, kar bo se pelo,

Da bo srečen konč imelo.

Terst. (O postnem pastirskem listu.) Teržaški višji pastir so letos za post čast. duhovnom in vernikom podali v premislik encikliko sv. Očeta Leona XIII od 25. grudna 1888.

V prav lepi edinosti je škofov vvod s papeževim pisanjem do vsih škofov in vernikov. V vvodu namreč škof izpeljujejo, kako je Kristus z besedami „pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce“ sv. Petru izročil v oblast vse višje in nižje pastirje in vso versko čedo na zemlji. Ta naj višja oblast se je preselila na vso versto rimskih papežev, in v tej verstí se svetijo kakor luč na nebu sedanji sv. Oče Leon XIII, ki so v kratkem svojem pastirovanji dali že lepo število pastirskih listov, ter z globoko očetovsko ljubeznivostjo razlagajo temeljne resnice sv. vere, katero nam je Kristus razodel. Na teh resnicah stoji celo velikansko poslopje katoliške Cerkve. Na njih je zastavljen obstoj in razvoj vsega življenja posameznikov in vsega družbinskega življenja. Razjasnovali so sv. Oče v tej okrožnici posebno tiste nauke, ki so sedanjemu času naj bolj potrebni.

Teržaški postni pastirski list potem omenja, kako so sv. Oče Leon XIII porabili vsako lepo priliko, ter so sebi izročeni katoliški čedi dajali dušno hrano svetih nauk, da jih obvarujejo pred zapeljivimi in pogubljivimi nauki zagrizenih sovražnikov. Tako so se tudi poprijeli prav vgodne prilike o svoji mašniški petdesetletnici, in govorili so z vzvišenega Stola sv. Petra z novo encikliko, v kateri opominjajo vernike, da naj se serčno poprimejo pravega kerščanskega življenja. V ta namen so dali omenjeno preslavno božično okrožnico od 25. grudna lanskega leta.

Štejejo si torej Teržaški višji pastir v dolžnost to okrožnico Leona XIII svojim vernikom dati v premislik, da naj po njenih naukih vravnavajo svoje življenje, ker „le spolnovalci postave bodo opravičeni.“

Zapevedano je čast. gg. duhovnim to okrožnico papeževo, ki so jo podali poslovenjeno, eno ali dve nedelji vernikom s prižnice brati in po potrebi pojasniti.

„Danici“ zarad tesnega prostora ne kaže pri našati cele enciklike, skušala pa bode glavne nauke prav z lahkimi in za vernike — kolikor moč — jasnimi besedami posneti.

V Sójici se koze že 3 mesce pasejo; pritisnile so pa še druge bolezni: udnica, pljučnica, in kdo bi vsem vedel imena? Že v tekočem letu imajo 25 merličev. — Tudi čast. gosp. duhovni pastir je bil že dvakrat napaden pri mnogem opraviilu in trudu. Tako se godi. Po mestih in drugod liberalci plešejo, pojedajo in popijajo, pa duhovne obirajo, češ: „Pust ima devét ust.“ Pa ta usta ne le jedó in pijejo, temveč večkrat gerdo govore zoper tiste, ki z ubogim ljudstvom vred terpé. Pa tudi to se bo obrnilo. Nekdo je o tatú rekel: „Kaj mu to pomaga, ker bo enkrat moral le vendar poverniti!“ To veljá tudi o gerdih „deverterih ustih“: kaj jim pomaga razuzdanosti brusiti zraven pustne jedí in pijače, ker pokoriti se bodo le morali, ako bodo hotli zveličanje si pridobiti!

Sodba in šiba za grehe.

Veliko in zveličavno očiščilišče ima ponižni človek, kateri, ko krivice terpi, bolj žaluje zarad drugzega hudobnosti, kakor pa zarad sebi storjene krivice; kateri rad moli za svoje nasprotnike, in zadolženja iz serca odpusti; kateri ne kasní od družih zámeře prositi; kateri se ložje usmili, kakor pa se jezí; kateri pogosto sam sebi silo storí, in si celoma prizadeva telesnost duhu podvreči. Bolje je zdaj grehe zbrisovati in hudobnosti zatreti, kakor pa jih za prihodnje očiščevanje ohraniti. Zares sami sebe goljufujemo s čezmerno ljubeznijo, katero imamo do svoje telesnosti. (De imit. Christi. L. I., c. 24.)

Papež in njegova mati.

Ko postane l. 1303 Benedikt XI papež, je še živela njegova mati, ki je takoj odpotovala v Rim, ko je zvedela povišanje svojega sina, da bi ga še enkrat vidila in potem v miru umerje. — V Rimu zvedó, da je ona mati papeževa, in napravijo jo nekatere plemenite gospé prav dragoceno, da bi s tem veselje sv. Očeta pri snidenju še povišale. Pa kaj se zgodi? Papež nočejo svoje matere, ko mu jo gospé pripeljejo, za svojo mater pripoznati in vprašajo, kdo da je ta imenitna gospa! Ko mu rekó, da je njegova mati, jih on zaverne, da je to nemogoče, ker je bila njihova mati zmiraj ubogo in priprosto napravljena; na svoje stare dni gotovo ni tako prevzetna postala, da bi se v posojenih dragocenih oblačilih pogovarjati zamogla s sinom, ki jo še miraj jednako ljubi. Mati razume takoj, kaj misli sin, hiti proč, obleče svoja oblačila in ko zopet pride pred papeža, jo veseli objamó in spregovoré: „No — sedaj spoznam v Vas zopet svojo ljubo mater!“

Plemeniti papež so s tem pokazali, da se ne smejo otroci nikoli svojih starišev sramovati, če so so še tako visoke službe dosegli.

Dar vdovin.

Neusmiljeno burja buči in divjá,
Potresa tramovje strehovja;
In dela zamete — gorovje snegá:
Gorjé mu, kdor nima domovja!

Pred gozdom pa kočá samotna stoji,
V nji préde vdova pobožna;
„Oh mama!“ — edina ji hčerka velí,
Le glejte, vsa okna so rožna!

Pri peči skor zebe, prehudo je mraz,
Ta zima strašno gospoduje:
Gorje mu, kdor je na poti ta čas,
Ne more zadeti ga huje.

Pogleda na okno, o mama, joj! jej!
Tam starček v razdrapani halji
Trepeče od mraza, se trudi naprej. —
Z njim božec bos deček gre mali.

Premilo se joče, kakó trepeta,
Oh mraz ga in lakota tare;
Dovolite, mama, saj bote da, da,
Podám da mu čevljice stare.

Sem k hišici naši zavila sta zdaj,
O prosim vas, mama mi zlata!
Odpreti grem, — da se ogrejeta vsaj, —
Že terka nam revež na vrata!

V imenu vas Jezusa prosim lepo,
Dé starček — se smilite naju,
Sprejmite pod streho, On plačal vam bo
Dobroto to v blaženem rajú.

Bog sprimi! prijazno dé vdova nató,
Kar imam, iz serca ponudim;
Le urno stopita v stanico gorkó,
V zavetju pred mrazom sta hudim.

Če tudi sem vbožna, — kosilice tam —
Le borna bo močnata juha,
Delili jo bodemo — rada podám
Še kos vama černega kruha.

Bodita le tukaj brez vsake skerbí,
Da mine nevihta proteča,
Pomagati vama mi serce želí,
To radost je moja in sreča.

In angelj je vidil, ki zraven je stal,
Sere blagih daritev bogato:
Vesél se je k božjemu tronu podal,
Zapisal to v knjigo je zlato.

Radoslav.

Razgled po svetu.

Nesreče, ki naj služijo drugim v posvarilo in poduk. — V Gmündu je mala deklica potegnila stol, na katerem je stala skleda z vrelo vodo, pri čimur

se je voda po otroku zlila in tako opekla, da je v dveh urah umrl. — V Wildbadu se je majhen deček na voz obešal, prišel pod voz in bil do smerti zmlinčen. — V Pfulingu se je deček dersal, pridursal v vodo Echaz in utonil. — V Lindelsheimu (Badensko) je majhen otrok utonil v gnojnici. — V Niemburgu (Prusko) je več mož sneg kidalo v železničnem zakotju, vlak jih zasači in njih 11 pokonča, štiri hudo rani. — V Prenzlav-u so bili 4 krojaški pomočniki v postelji najdeni mrtvi; zadušil jih je bil vogelni sopar. — V Pragi se je ustrelil neki Sojka, judovske vere. Prestrašna smert, ko se zgodi s smertnim grehom, po katerem se ne dá več popraviti! — Na Dunaju so tako pogoste tatvine in ulomi, da je bila gosposka prisiljena zlo poojstriti naredbe zoper take hudobije.

Mladolaska. Liberaluhi bojo kmalo celo zemljo zapravili in prodali, ko bi jo le imel kdo kupiti; povsod le posojila in dolgovi, posebno pa na priple-njenem Laškem! Primanjkljaj sedanjo dobo znaša 191,820.000 lir sploh, za sedanje leto pa 57,610.900 l., in iz poslednjih lét 212,610.000. Pa ne le država, ampak tudi dežela je silno zadolžena. Dolgovi zastavnic, hipotek, znašajo 14 milijard, in zmnožili so se od l. 1887 za 642 milijonov!

Pri toliki revščini se izseljevanja vedno množé; l. 1876 je bilo 26.000 izselcev, l. 1888 pa 250.000. Zemljišnih posestnikov je na Laškem kacic pet milijonov, med njimi 4 milijone malih posestnikov. Le-ti so grozno stiskani. Laški zemljiščni davek je naj večí v Evropi. Najbolj potreben živež je po mit-ninah čezmerno podražen — sladkor dvojnato, kava trikratno, petrolej štirikratno, špirit petkratno, in še sol bi morali trikrat dražje plačevati kakor sosednje dežele. Falimenti se grozno množijo, od 920 l. 1883 so narasli na 2200 v l. 1888! — To so blagri tako imenovane zedinjene Italije!

Rim. V konzistoriju 14. svečana so sv. Oče novima kardinaloma Dusmetu in Machi-u posadili kardinalski klobuk. Kardinala d' Anniballe-a je bolezen zadrževala. Po odpravljenih šegah s kardinali so sv. Oče imenovali prav veliko število novih škofov za premnoge kraje svetá.

Kardinal Lavigerie, ki se vedno pečá z mislijo, kako bi se sužnjost odpravila, je sv. Očetu naznanil, da ob času pariške razstave namérja v Parizu vravnati véliki shod tacih prijateljev, ki so zoper kupčevanje s sužnji. O tej priliki bo tudi raznih zamurcev pripeljal v Pariz, da bo bolj očitno storil in razkazal, kako potrebno je, da se imenovana gnjusoba odpravi.

Papež, kardinal Lavigerie in pa zadevni odbori na Francoskem, v Belgiji in Holandiji so se tudi dogovorili, da prva afrikanska odprava za zatiranje sužnjištva bo že to spomlad odrinila v Afriko na svoje delo.

V kratkem sta v Rimu umrla: kardinal pod-dekan Pitra in pa kardinal-dekan Sacconi. Poslednji je umrl 25. sveč. star 80 lét.

Rim. Dvajsetega svečana je bila obletnica zvo-litve, 3. sušca pa obletnica kronanja sv. Očeta Leona XIII. Zato so se 2. t. m. kardinali poklonili sv. Očetu in jim čestitali. Odgovorili so sv. Oče, da v 80. letu svojega življenja in v 12. letu svojega papeštva čutijo v sebi posebno potrebo prositi Boga pomoči. Sej

kardinalom samim je znan nevarni stan v Evropi, vsled kterega terpi tudi sv. Cerkev, ki je oplenjena samostojnosti in gospostva ter podveržena tuji sili, — ona terpi pri vsih nevarnostih, ki Italiji žugajo. Terdi se mnogokrat, da je Cerkev v Italiji bolj prosta kakor drugod; pa to ni res: oropanje papeža je hudobija zoper njegovo samostojnost; škofom se delajo pritežnosti; Cerkev se izključuje iz šol; verski redovi se razdevajo. duhovska posestva zaplenjajo: — in pri tem naj še kdo terdi, da je v Italiji Cerkev svobodna! Italija bo vsled tega sama najhuje terpela, ker nespametno je misliti, da bode zmožna napredovati, ako se bo še nadalje bojevala zoper papeža in Cerkev. To naj italijanski narod dobro prevdari ter naj se verne k djanjem svojih očetov. Poslednjič prosijo kardinale, naj jim bojo pomočniki v teh hudih časih. — Verniki pa vidijo iz tega, kako potrebno je moliti za papeža in sv. Cerkev.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

(Splošnji namen za mesec sušec (marcij).)

a) Glavni namen:

Žertve nasladnosti.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

(Dalje.)

Vedno sicer so bili krivi preroki, da govorim s sv. Petrom (II. 2.), a dandanes so se učitelji laži pomnožili, ki rodijo pogubonosni razkol, ki Njega, ki jih je odrešil, Gospoda, tajé ter tako deró v pogubo. Mnogo jih sledi njihovim pregreham, s kterimi oskrnjujejo pot resnice. Gospod si pa vé na sodnji dan v kazen prihraniti brezbožneže, posebno te, ki so po svojem mesu v nečistih željah, ki gosposko zaničujejo, prederzne ljudi, ki se ne bojé napravljati razpora, ki bodo kot nespametne živali oskrnjevali to, česar ne umejo, v svoji spačenosti se pogubili. Zlobno strast imajo za dobro; nagnusni so in omadežani, sladnosti do cela siti pri svojih pojedinah, hočejo z vami čez mero jesti in piti, oči imajo polne prešestva in nenasitljivega greha. Otroci prekletstva, serce je na lakomnost obrnjeno, in hočejo z napuhnenimi in nečimernimi besedami zapeljati nestanovitne duše po mesenem poželenji, obetajoč prostost, ki so vendar sami sužnji pogubljenja!

In malo truda stane apostole laži, saj si dobivajo zavznikov v človekovem sercu, v njegovem naj močnejem nagnenju; in vspeli njihovega dela je v resnici strašansko. Mislimo sicer, da živimo v kerščanstvu, a če globočje in natančneje pogledamo, pa zagledamo na novo vstalo poganstvo v vsi njegovi nesramnosti, 1000 listih, knjigah in podobah: po glediščih in plesiščih, in še veliko bolj po očitnih razveseljevanjih, veselicah in slavnostih, ki se obhajajo pod milim nebom, da ne govorimo o nošah in šegah. Kdo prešteje žertve, ktere je to splošnje, pogubonosno brezno že požerlo! Ko bi ošabnost rodila le poželjivost, bi se že zbog tega morala imenovati naj strašnejša mati greha, ker ta pregreha bruha več zlobnosti na zemljo, kakor vse druge. Bojimo se pred grozovitostmi vojske in upora, studijo se nam morije in nasilstva: a ne pozabijo, da izvirajo večinoma iz mesenega poželenja, in primimo jih pri korenini. Ob kratkem: na vso moč se upirajmo navalu vesoljne popačenosti, da nas ne podere seboj, pač pa rešimo, kar se dá rešiti. (Konec nasl.)

b) Posebni nameni:

10. Perva postna nedelja. 4. mučencev. Naši vojaki. Za vspešno delovanje v dušnem pastirstvu. Postni pridigarji.

11. S. Sofronij. „Duhovni in obhajanci.“ Gorečnost v ohranjenji in lepšanji svetih krajev. Odstranjenje hudih pohujševanj, posebno po mestih.

12. S. Gregorij Veliki. Sv. Oče. Škofje in ves duhovski in redovniški stan. Da bi se jih mnogo vdeležilo Serca Jezusovega bratovščini danes podeljenega odpustka.

13. S. Eufrazija. Prospéh katoliškemu tisku. Prav veliko redovnikov. Več sirot in na pol sirot.

14. S. Matilda. Cesar avstrijski. Prusija. Prav veliko družin. Več trgovcev. Skerbi neke matere.

15. S. Longin. Razširjenje in povečanje bratovščine Serca Jezusovega. Prav veliko hudo stiskanih in skušanih.

16. S. Heribert. Virtembergška. Z molitvenim apostolstvom posebno združene redovniške družbe. Prav veliko duhovnikov.

17. Druga postna nedelja. S. Janez Sarkander. Moravska. Za vzgojo in poklic verlih spovednikov. Več duhovnih in deških semenišč.

18. S. Ciril Jeruzalemski. Prospéh katehitičnemu poduku. Več nevernikov in odpadnikov. Mnogo učiteljev, učiteljic in njih šolstvo.

19. S. Jožef. Pospeševatelji molitvenega apostolstva in bratovščine Jezusovega Serca. Vgodna rešitev neke pobožnosti k sv. Jožefu, dotikajoče se zadeve pri apost. Stolu. Več ženinov in nevest.

20. S. Herlika. Otetje nedolžnosti pred zapeljivanjem. Od svojih popolno zapuščeni, in taki, ki so brez pomoči. Več občin.

21. S. Benedikt. Sinovi in hčere svetnikov. Prav veliko dijakov. „Serca Jezusovega vstanova“ in druge podučevalne, vzgojevalne in dobrodelne naprave.

(Konec nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Neka fara za odvernjenje greha in šibe Božje. — Nekdo priserčno priporoča v bratovsko molitev višji neke fare in vse ondotne stanovalce, da bi ljubi Gospod Bog na prošnjo Naše lj. Gospé presv. Jezusovega Serca potolažil razdražena serca obojne stranke in storil konec vsem prepirom, tako, da bi ne bilo ne Cerkvi ne duhovnom, ne komu izmed duhovnjakov v škodo, v dušno ali telesno kvar. — Že tri mesece prav hudo bolna oseba, kateri nobena zdravila ne pomagajo, se serčno priporoča Materi B., sv. Jožefu in sv. Antonu Pad., da bi se ji na njih priprošnje zboljšalo, če je B. volja. — Sv. misijon v Dolski fari (od 10—19. t. m.), priporočen bratovščini Naše lj. Gospé za obilen blagoslov in dober vspéh. —

Bolehen dijak za zdravje. — Sreča pri domači živinici. — Oseba se priporoča v molitev k Naši ljubi Gospé presv. Serca Jezusovega, k sv. Jožefu, sv. Antonu Pad., in k sv. Frančišku Ksav., da bi ji ljubi Bog kmalo prelozil v hudi službeni zapreki in v denarnih zadevah. Uslišana prošnja se v „Danici“ naznani.

Zahvale.

Veliko pomoč smo dosegli na prošnje N. lj. G., sv. Jožefa v gospodarskih rečeh, potem ko smo se priporočili v „Danici“ in 9dnevnicu opravljali. Z zahvalo do N. lj. Gospé in sv. Jožefa vsakemu priporočamo, da naj se v zadregah zateče k Naši lj. Gospé in sv. Jožefu.

Družina blizo Ljubljane.

Bila sem v smertni nevarnosti, priporočila sem se Naši ljubi Gospé, sv. Jožefu, sv. Antonu Pad., in zadobila sem zopet zdravje. Obljubila sem, če ozdravim, da hočem to v „Danici“ naznaniti. Serčna zahvala Naši lj. Gospé, sv. Jožefu, sv. Antonu Pad.!

Helena A. v Ljubljani.

Mati se iz celega serca zahvaljuje Naši ljubi Gospé presv. Serca, kakor tudi Mariji v Velesovem, sv. Jožefu, sv. Franč. Seraf. in sv. Antonu Pad. za ozdravljenje svoje, nevarno bolne hčere. S tem spolnujem svojo obljubo, ker prepričana sem, da le na priprošnje omenjenih je še okrevala. To naj bo povedano v večo čast Božjo, in vedno bolj trdno zaupanje v Marijino pomoč.

Z Gorenjskega 26./2. 1889.

G. P.

Da svojo obljubo spolnim, naj naznanim, da sem bil v veliki stiski in potrebi; pomagati si nisem mogel sam. Obernil sem se k Materi Božji, Mariji Pomočnici, k sv. Antonu Pad., sv. Frančišku Seraf. in sv. Jožefu; priporočal sem se v molitvi in prosil, da mi pomagajo v ti moji veliki stiski in potrebi. Kmali sem bil rešen in prišla mi je hitra pomoč. Zato bodi lepa zahvala sto tavenkrat, po Danici in povsod, Materi Božji, Mariji-pomagaj, sv. Antonu Pad., sv. Frančišku Serafinu in sv. Jožefu, ker so mi resnično pomagali v moji sili in potrebi. Tudi še naprej se priporočam v prošnje in pomoč.

Bistrica 3./3. 1889.

G. Ivan.

Priserčna zahvala Mariji Dobrovski! Bil sem popolnoma obupan, da ne bom več zdrav; zato sem se priporočil Mariji na Dobrovi, in hitro se mi je začelo boljšati. Zatorej se za to veliko pomoč iz celega serca zahvalim Bogu in Mariji Dobrovski, vsm vernim pa priporočam, naj se zatečejo v svojih križih in nadlogah k Mariji na Dobrovi.

Z Dolenjskega.

Dolgo smo molili in Boga prosili, Mariji se priporočali, da bi nas rešila iz prehudih nadlog; prišla je pomoč in tolažba. Čez 4 leta smo bili še le uslišani. Koliko je bilo devetdnevnic in družih molitev, to Bog vé; zatorej naj priserčnejša zahvala Jezusu, Mariji, sv. Jožefu in sv. Alojziju za pomoč. Vsm priporočam stanovitno molitev; in vsm priporočam v molitev tudi sebe.

Matiija M.

Listek za raznoterosti.

Katoliška tiskarna ljubljanska je zgubila pridnega stavca g. Ferd. Gogala, ki je po dolgi bolezni 2. t. m. previden s ssv. zakramenti umerl v 35. letu svojega življenja in je imel prav lep pogreb preteklo nedeljo

3. sušca. Tiskarna ga priporoča v molitev in blagi spomin. Bog mu daj večni mir.

† **Na Slapu** je 2. t. m. umerl za pljučnico ondotni kurat č. g. Mat. Koder. Rojen je bil v Idriji 13. kim. 1820. Bog mu daj večni mir.

„**Vrhbosna**“ je prinesla prelép postni pastirski list o sv. maši, ki je že sama ta številka vredna „Vrhbosna“ si naročiti. (Cena 3 gld. 50 kr.)

Amerikanski božjepotniki v Sveto deželo so odri-nili 19. svečana iz Novega Jorka. Med njimi sta škofa Wigger in Rademacher, nekaj mašnikov in dostojno število svetovnjakov. Veliki teden ostanejo v Jeruzalemu; 16. majnika se vernejo iz Palestine.

Lin. Novi Linški škof dr. Salezij Marija Doppelbauer bode v Rimu All' Anima 10. t. m. posvečen po kardinalu Vanutellu.

Več rimsko-katoliških škofov za Poljsko bode zvoljenih v mesecu sušcu. Pregnani škof z Vilne msr. Hryniewicz, ki je pomiloščen, postane nadškof in partibus in se vséli v Krakovem.

V Parizu se vsak dan natisne 1.400.000 časniških izstisov, katerih 1.000.000 (celi milijon) obsega ostudne laži in žaljenja proti Cerkvi; 344.000 je obestranskih in 50.000 je dobrih. Ako toliko satanovih sužnjev vendar ne more zatreti sv. Cerkve, ali ni to dosti očiten dokaz, da je Cerkev delo Božje?

V Solnogradu 28. t. m. zbrani benediktinski opati avstrijski se bodo dogovarjali zastran odgovora na okrožnico papeža Leona XIII, ki zadeva vstano-vitev ostrejših redovnih pravil po benediktinskih samostanih.

Iz rimskega Martirologija.

Drugi dan sušca knjiga ss. mučenikov in slu-žabnikov Božjih ima zaznamnjane posebej te-le:

V Rimu ob latinski cesti sta ss. mučenca Jovin in Bazilej ta dan terpela smert za sv. vero za cesarjev Valerijana in Galiena.

Enako so v Rimu častitljivo dali življenje za sv. vero Jezusovo: Prav mnogi mučenci, ki so o dobi cesarja Aleksandra pod predsednikom Ulpi-janom bili dolgo časa terpinčeni in poslednjič ob-glavljeni.

V Rimskem zavetniku so dali življenje za Je-zusa ss. mučenci: Pavel, Heraklij, Sekundila in Januvarij.

V Cesariji v Kapadociji mm.: škof Lucij, Ab-salon in Lorgij.

V Kampaniji so divji Longobardi grozovito po-bili osemdeset mučencev, ker niso hotli ma-likom darovanega mesa jesti in ne kozje glave moliti.

Zopet v Rimu sv. Simplicij papež in spo-znovalec.

V Angliji sveti škof Ceadda.

Grozni so bili rimski, longobarški in drugi tri-nogi, ki so dan na dan toliko nedolžnih ljudi poklali in pokončali. Ali so pa kaj dosti bolji dandanes tisti,

ki duše pokončujejo z zapeljevanjem, ki hočejo po vsi sili za ubogo mladino brezverske šole imeti, da bi ubogi otroci postali sovražniki sv. vere, kakor so liberalci sami!

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Čast. gosp. benef. Martin Barlič 5 gld. — H. 60 kr. — Čast. g. župnik Fidel Okorn 5 gld. — Čast. g. župnik Ant. Jamnik 10 gld. — Čast. g. adm. M. Mrak 2 gld. 50 kr. — Čast. g. župnik Val. Skul 3 gld. — Čast. g. adm. Val. Bernard 1 gld. — Čast. g. župnik Al. Rožič 1 gld. 30 kr. — Milgsp. protonotar dr. A. Čebašek 5 gld. — Blag. in čast. gg.: c. kr. notar Fr. Štajer, župnik Fr. Schweiger in zasebn. Ant. Navratil iz Metlike 6 gld. — Č. g. kaplan Ant. Kukelj 2 gld. — „Da bi se brat bolje učil“ 40 kr. — Čast. g. župnik Lov. Krištofič 1 gld. — Č. g. vikar Fr. Groznik 2 gld. — Nekdo 2 gld. — Čast. g. župnik Mih. Zupan 5 gld. — Vesela družba v gorenjski Dolini 3 gld. 40 kr. — „Župnik iz Notranjskega“ 2 gld. — Iz Preserja 2 gld. — „Neimenovani“ 5 gld.

Za sv. Detinstvo: Iz Preserja 1 gld. — Frranjo Dežman 2 gld. — Po preč. gosp. župn. J. Rozmanu 10 gld. — Po č. g. adm. Mraku z Gorjan 5 gld. 50 kr.

Za pogorelee v Šempetru na Notranjskem: Po čast. gosp. kapl. Ant. Kukelj-u 10 gld. — Čast. gosp. župnik Lor. Krištofič 2 gld. — Iz Preserja 1 gld. — Čast. g. župnik Fidel Okorn 4 gld.

Za Macedonijo: Čast. g. župn. Fid. Okorn 10 gld. — „Neimenovani“ 5 gld. — Farni vrad sv. Leonarda 3 gld. — Čast. g. župnik Al. Rožič 2 gld. — Čast. gosp. župnik Andr. Brezovšek v Rihenb. 3 gld. — Po čast. gosp. kapl. Ant. Kukelju 30 gld.

Za odpravljanje sužnjosti (Kard. Lavigerie). G. Fr. Omeje 1 gld.

Za sirotišnico v Kočevji: Čast. gosp. župnik Lor. Krištofič 1 gld.

Za bulgarski misijon: Čast. g. župnik Al. Rožič 2 gld.

Za usmiljene sestre v Adrijanopolu: Nekdo 3 gld.

Za bratovščino Sv. R. Telesa: Iz Preserja 1 gld.

Za opravo ubožnih cerkev naše škofije: Iz Reteč po č. g. župniku Stan. Šrancu 7 gld.

Za bratovščino sv. Dizma: Iz Reteč po čast. g. župniku Stan. Šrancu 3 gld.

Za bratov. Naše ljube Gospé presv. Sereca: Č. g. vikar Fr. Groznik 1 gld.

Za sv. Očeta: Reteče po čast. g. župniku St. Šrancu 9 gld.

Za najpotrebniši misijone: „Neimenovani“ 2 gld.

Za misijonsko hišo v Kočevji: Čast. gosp. župnik Lor. Krištofič 1 gld. — „Župnik iz Notr.“ 3 gld. — Prečast. gosp. dr. Jos. Lesar 10 gld.; neimenovana dobrot-nica 20 gld.; čast. gosp. kaplan J. Hromec 3 gld.; gospdč. Ivana Stonich 20 gld.; neimenovan gosp. duhoven 5 gld.; gospa Marija Rus 2 gld.; čast. gosp. kaplan Andr. Zaman 3 gld.